

Energetický regulační úřad

Ing. Alena Vitásková
předsedkyně

Č. j.: 07377-10/2014-ERU

V Jihlavě dne 29. prosince 2014

R o z h o d n u t í

O rozkladu společnosti ČEZ Prodej, s.r.o., se sídlem Duhová 1/425, 140 53 Praha 4, IČ: 272 32 433 (dále též „kontrolovaná osoba“ nebo „účastník řízení“), proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 25. září 2014, č. j. 07377-5/2014-ERU (sp. zn. KO-07377/2014-ERU), kterým Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), rozhodl o tom, že se účastník řízení dopustil spáchání správního deliktu podle § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona tím, že v rozporu s § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona přerušil dodávku elektřiny panu [REDAKCE] (dále jen „zákazník“), do odběrného místa na adrese 5. května 71, 250 82 Úvaly, EAN: [REDAKCE] (dále jen „odběrné místo“), za což mu byla podle § 91 odst. 13 písm. b) energetického zákona uložena pokuta 15 000 Kč a náhrada nákladů řízení ve výši 1 000 Kč, jsem jako nadřízený správní orgán Energetického regulačního úřadu rozhodla podle § 96 odst. 2 energetického zákona ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), po projednání věci v rozkladové komisi, ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, takto:

- I. Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 25. září 2014, č. j. 07377-5/2014-ERU, měním v jeho výroku I. tak, že text „za období 11. června 2012 až 30. dubna 2013“ nahrazuji textem „za období 10. května 2012 až 7. května 2013“, ve zbylé části výrok potvrzuji.**
- II. Rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 25. září 2014, č. j. 07377-5/2014-ERU, ve výroku II. a III. potvrzuji.**

Odůvodnění:

I. Průběh kontroly

Energetický regulační úřad zahájil dne 4. února 2014 u účastníka řízení kontrolu ve smyslu zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v platném znění. Závěry kontroly byly obsaženy v kontrolním protokole č. K006914 ze dne 22. dubna 2014. V rámci provedené kontroly se kontrolní orgán zaměřil na zjištění, zda účastník řízení v případě

odběrného místa zákazníka dodržel práva a povinnosti stanovené ustanoveními § 11 a § 30 energetického zákona.

V rámci uvedeného kontrolního protokolu bylo konstatováno, že kontrolovaná osoba, jako držitel licence na obchod s elektřinou, převzala ke dni 1. prosince 2005 veškeré obchodní aktivity společnosti Středočeská energetická a.s. Do odběrného místa zákazníka zajišťovala společnost Středočeská energetická a.s., dodávku elektřiny od 17. května 2002. Kontrolou bylo dále zjištěno, že zákazníkovi je dodávána elektřina do dvou odběrných míst EAN [REDAKCE] a EAN [REDAKCE] na stejné adrese, pro které kontrolovaná osoba provádí jedno sloučené řádné vyúčtování.

Dne 13. května 2012 bylo kontrolovanou osobou vystaveno zákazníkovi vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny za období 11. května 2011 – 9. května 2012 s nedoplatkem ve vší 8 509 Kč, a zároveň zaslán i detailní rozpis záloh na další období. V průběhu daného smluvního vztahu mezi účastníkem řízení a zákazníkem došlo několikrát k hrazení nižších částek, než stanovoval předpis záloh, na což byl zákazník upomínán. Z interního přehledu uhrazených plateb od roku 2012 do roku 2013 kontrolované osoby je patrné, že zákazník měsíčně pravidelně platil zálohy ve výši 3 600 Kč. Tato částka byla z části započítávána na umoření aktuální upomínky (dluhu) a zbylý dluh se převáděl do dalšího období. V určitých případech byla uhrazena i celá dlužná upomínaná částka.

Dne 9. května 2013 bylo kontrolovanou osobou vystaveno zákazníkovi vyúčtování sdružených služeb dodávky elektřiny za období 10. května 2012 – 7. května 2013 s nedoplatkem ve výši 8 985 Kč, a zároveň i detailní rozpis záloh na další období. Dne 6. června 2013 vystavila kontrolovaná osoba upomínku platby za elektřinu, kterou zákazníka upozorňovala na dlužnou částku ve výši 5 575 Kč (nedoplatek vyúčtování). Součástí upomínky byla také informace, že v případě, nebude-li dlužná částka uhrazena do požadovaného data, tj. do 13. června 2013 nebo její uhrazení nebude doloženo, bude společnost nucena bez dalšího upozornění požádat provozovatele distribuční soustavy o přerušení dodávky elektřiny v souladu s § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona. Součástí upomínky byla i informace o přehledu plateb s blížící se splatností. Jednalo se o zálohu splatnou do 17. června 2013 na částku 3 310 Kč pro odběrné místo zákazníka. Zákazník do požadovaného data splatnosti dlužné částky neuhradil. Na druhou smlouvenou platební povinnost (záloha za červen 2013 ve výši 3 310 Kč) kontrolovaná osoba upomínku nevystavila.

Kontrolovaná osoba vystavila dne 25. června 2013 zakázku [REDAKCE] na přerušení dodávky elektřiny pro neplacení, resp. z důvodu neoprávněného odběru pro odběrné místo zákazníka. K přerušení dodávky elektřiny do odběrného místa zákazníka došlo dne 26. června 2013.

V závěru kontrolního protokolu bylo konstatováno, že v případě odběrného místa zákazníka sice nebyly uhrazeny dvě smlouvené platby, vyúčtování za období 10. května 2012 – 7. května 2013 (v kontrolním protokole chybně uveden údaj 11. června 2012 – 30. dubna 2013) a záloha za červen 2013 ve výši 3 310 Kč, ovšem obě tyto platební povinnosti nebyly upomínány. Upomínána byla pouze jedna ze smlouvených platebních povinností. Na nezaplacení druhé smlouvené platební povinnosti (záloha za červen 2013 ve výši 3 310 Kč) nebyl zákazník upozorněn. Provedenou kontrolou tak bylo zjištěno,

že kontrolovaná osoba přerušila dodávku elektřiny do odběrného místa zákazníka v rozporu s § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona.

II. Řízení před Energetickým regulačním úřadem

Dne 8. srpna 2014 Energetický regulační úřad oznámil kontrolované osobě zahájení správního řízení ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu podle § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona.

Rozhodnutím Energetického regulačního úřadu ze dne 25. září 2014, č. j. 07377-5/2014-ERU, byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 15 000 Kč a povinnost úhrady nákladů řízení za spáchání správního deliktu podle § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán prvního stupně konstatoval, že v případě odběrného místa zákazníka sice nebyly uhrazeny dvě smluvené platební povinnosti, avšak upomínána byla pouze jedna z nich. Na nezaplacení druhé smluvené platební povinnosti nebyl zákazník upozorněn. Energetický regulační úřad na základě tohoto skutkového stavu konstatoval, že nebyla naplněna skutková podstata neoprávněného odběru upraveného v § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona, a proto nebyly splněny podmínky přerušeni dodávek elektřiny podle § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona.

III. Rozklad účastníka řízení

Proti rozhodnutí Energetického regulačního úřadu ze dne 25. září 2014, č. j. 07377-5/2014-ERU, podal účastník řízení dne 13. října 2014 rozklad.

Účastník řízení namítá zejména nesprávný výklad a aplikaci § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona. Dle účastníka řízení Energetický regulační úřad předmětné ustanovení zákona vykládá excesivně a takový výklad nemá v energetickém zákoně oporu. Účastník řízení rozporuje tvrzení správního orgánu, že energetický zákon stanoví, že se musí jednat o neplnění smluvených platebních povinností po předchozím upozornění, aby bylo možno zákazníkovi přerušit dodávku elektřiny z důvodu neoprávněného odběru. Dále nesouhlasí s postupem Energetického regulačního úřadu, který při stanovení výše pokuty za spáchaný správní delikt přičetl účastníkovi řízení jako přitěžující okolnost opakovanost porušování totožných ustanovení právních předpisů. Účastník dále v rozkladu poukazuje na mylné uvedení některých údajů v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Z výše uvedených důvodů navrhuje rozhodnutí v plném rozsahu zrušit a řízení zastavit, případně věc vrátit k novému projednání Energetickému regulačnímu úřadu.

IV. Rozhodnutí o rozkladu

Rozklad účastníka řízení byl podán včas a splňoval předepsané náležitosti. Na základě podaného rozkladu jsem po jeho projednání v rozkladové komisi zřízené podle § 152 odst. 3 správního řádu rozhodla tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto rozhodnutí, a to z následujících důvodů.

Podle § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumává odvolací správní orgán soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem.

Účastník řízení zejména vytýká Energetickému regulačnímu úřadu nesprávný výklad § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona a na skutkovou podstatu neoprávněného odběru podle tohoto ustanovení pohlíží tak, že vícečetnost se vztahuje právě k neplnění smluvených platebních povinností zákazníka. Účastník řízení rozporuje tvrzení správního orgánu, že se musí jednat o neplnění povinnosti po předchozím upozornění. O upozornění na nutnost splnění smluvené platební povinnosti se dle účastníka řízení bude jednat i v případě, kdy je zákazník upozorněn také na blížící se splatnost určité platby.

Tyto námitky nejsou důvodné. Podle § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona se neoprávněným odběrem elektřiny z elektrizační soustavy rozumí odběr při opakovaném neplnění smluvených platebních povinností nebo platebních povinností, vyplývajících z náhrady škody způsobené neoprávněným odběrem elektřiny, které nejsou splněny ani po upozornění. Zkráceně lze říci, že neoprávněným odběrem je odběr elektřiny při opakovaném neplnění smluvených platebních povinností, které nejsou splněny ani po upozornění. K naplnění skutkové podstaty definiční normy neoprávněného odběru v tomto případě dochází až opakovaným nezaplacením minimálně dvou smluvně zakotvených plateb, přičemž na skutečnost nezaplacení obou smluvených platebních povinností musí být zákazník upozorněn. Tento výklad je pro odběratele elektrické energie příznivější, současně však není pro dodavatele elektřiny diskriminační, neboť lhůtu pro odpojení fakticky prodlužuje pouze o několik dnů, protože je na rozhodnutí dodavatele elektřiny, jakým způsobem a v jakých lhůtách bude odběratele elektřiny upomínat pro nezaplacení smluvené platby za odebranou elektřinu. Daným výkladem není popřeno právo dodavatelů zakročit tímto způsobem proti zákazníkům, jejichž platební morálka je dlouhodobě špatná, jak takovéto zákazníky označuje účastník řízení. Současně je však poskytována ochrana řádným zákazníkům, kteří se mohou z různých důvodů nevlastní vinou ocitnout v prodlení se zaplacením smluvených platebních povinností za odebranou elektřinu, a institut upozornění na nezaplacení každé smluvené platební povinnosti má zabránit právě tomu, aby v těchto případech byla dodávka elektřiny přerušována.

Opakovanost jednání, resp. nejednání konečného zákazníka spočívající v opakovaném nedodržení smluveného způsobu platby za odebranou elektřinu včetně záloh, kdy k nedodržení smluvní povinnosti musí dojít minimálně dvakrát v časové souvislosti v průběhu fakturačního období, je pouze jedním z předpokladů, aby bylo možno nečinnost zákazníka z hlediska § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona označit za protiprávní. Právně významné je dále však i upomínání zákazníka, jak ostatně vyplývá již z jazykového výkladu zákona, který vznik neoprávněného odběru váže přímo na nesplnění platebních povinností (tj. hovoří v množném čísle) po upozornění na jejich neplnění. Význam by tak v tomto ohledu nemělo upomínání pouze jediné platby, případně dokonce její opakované upomínání. Ustanovení § 51 odst. 1 písm. b) energetického zákona tedy zjevně hovoří o neplnění povinností a to ani po upozornění na jejich neplnění ve smyslu plurality (*“neplnění povinností...které nejsou splněny ani po upozornění“*), nikoliv v tom smyslu, že právně významné by bylo pouhé upozornění na neplnění jedné z těchto povinností. Opačný výklad by ostatně přispíval již k tak vychýlené rovnováze účastníků soukromoprávního vztahu dodávky elektřiny, kteří mají mít z povahy věci rovné postavení, nicméně jednomu z nich nad rámec právních prostředků práva občanského poskytuje energetický zákon speciální prostředek k efektivnímu vymožení svých smlouvou založených práv.

V daném případě, kdy účastníkovi řízení nebyly uhrazeny dvě smluvené platební povinnosti, ovšem upomínaná byla pouze jedna z neuhrazených smluvených platebních povinností, nedošlo k naplnění všech znaků neoprávněného odběru ve smyslu § 51 odst. 1 energetického zákona a účastník řízení přerušil dodávku elektřiny do odběrného místa zákazníka v rozporu s § 30 odst. 1 písm. d) energetického zákona.

Účastník řízení vytýká Energetickému regulačnímu úřadu, že k jeho tíži přičetl skutečnost, že se porušení téhož ustanovení energetického zákona dopustil již v minulosti. Shledal-li Energetický regulační úřad, že jednání naplňující skutkovou podstatu vytýkaného správního deliktu se účastník řízení dopouští opakovaně, musel k této okolnosti přihlídnout jako k přitěžující, a to zejména při úvaze, zda předchozí sankce splnila svůj účel. Sankce má jednak funkci represivní a jednak preventivní, tj. uložení pokuty má za účel nejen pachatele trestat, avšak též motivovat k tomu, aby se již dalšího porušování zákona nedopouštěl. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 4 As 22/2010-103 ze dne 31. ledna 2011, opakované porušování zákona „je třeba považovat za přitěžující skutečnost. Opakované páchaní správních deliktů nasvědčuje tomu, že předchozí sankce uložené za správní delikty nevedly stěžovatele k tomu, aby změnil své chování a přijal opatření, která zajistí, aby ke spáchání správních deliktů již nadále nedocházelo.“ Při zohlednění opakovaní porušování zákona je třeba vzít v úvahu, zda šlo o delikt obdobné povahy. V daném případě rozhodnutím Energetického regulačního úřadu pod č. j. 11431-5/2012 ze dne 1. listopadu 2012, které nabylo právní moci dne 9. dubna 2013, byla účastníkovi řízení uložena pokuta za spáchání správního deliktu podle § 91 odst. 5 písm. e) energetického zákona, tj. za totožný správní delikt jako v daném případě. Je však nutno říci, že i po zohlednění této přitěžující okolnosti stanovil Energetický regulační úřad výslednou výši pokuty na 15 000 Kč, tedy na samé dolní hranici zákonné sazby.

Účastníkovi řízení musím přisvědčit v tom, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí se na několika místech objevují chybně uváděné údaje. Takového pochybení se Energetický regulační úřad dopustil též však ve výroku I. napadeného rozhodnutí, proto jsem přistoupila k jeho změně. Jedna ze smluvených platebních povinností, která nebyla zákazníkem uhrazena, avšak byla účastníkem řízení upomínána, se týkala celkového vyúčtování za období 10. května 2012 – 7. května 2013, ne však období 11. června 2012 – 30. dubna 2013, jak chybně uvádí Energetický regulační úřad. To ostatně Energetický regulační úřad správně uvádí jak v napadeném rozhodnutí (str. 5), tak kontrolním protokolu (str. 6). V daném případě lze tato pochybení Energetického regulačního úřadu označit charakterem spíše za písařské chyby či omyly bez vlivu na hodnocení naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu ze strany Energetického regulačního úřadu, protože nepředstavují vadu, kterou by bylo nutno napravit zrušením napadeného rozhodnutí a vrácením věci k novému řízení, nicméně z důvodu řádného formulování výroku o správním deliktu co do popisu skutku, jehož se pachatel dopustil, bylo třeba provést dílčí změnu uvedeného výroku napadeného rozhodnutí.

V. Závěr

Při přezkumu rozhodnutí Energetického regulačního úřadu v rozsahu podle § 89 odst. 2 správního řádu jsem jako odvolací správní orgán vzhledem k výše uvedeným skutečnostem dospěla k závěru, že napadené rozhodnutí je třeba změnit v části výroku I. Ve zbylé části napadené rozhodnutí potvrzuji, neboť napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy, konkrétně s energetickým zákonem, přičemž Energetický regulační úřad řádně zjistil skutkový stav věci. Napadené rozhodnutí s výhradou výše uvedeného má též náležitosti požadované správním řádem, neboť byly v souladu s § 68 odst. 3 uvedeny důvody výroku, podklady pro jeho vydání a úvahy Energetického regulačního úřadu, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů.

Poučení o opravném prostředku:

Proti tomuto rozhodnutí se podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 4 správního řádu nelze dále odvolat.

-Otisk úředního razítka-

Ing. Alena Vitásková, v. r.
předsedkyně Energetického regulačního úřadu

Obdrží:

ČEZ Prodej, s.r.o.